

EDUKACJA PRAWNA  
e-informator prawny



# PRAWA I PRZYWILEJE

## rodziców samotnie wychowujących dzieci

POWIAT JASIELSKI



**sursum  
corda**  
STOWARZYSZENIE w górę serca

# Prawa i przywileje rodziców samotnie wychowujących dzieci

Życie stawia przed nami różne wyzwania. Samotne wychowywanie dziecka zdecydowanie jest jednym z najpoważniejszych. To w końcu na nas - rodzicach, spoczywa pełna odpowiedzialność za losy naszego dziecka. Na szczęście polskie prawo nie pozostawia samotnych rodziców bez wsparcia i przewiduje szereg uprawnień oraz ulg, które choć w niewielkiej części, wynagrodzą trud samotnego rodzicielstwa.

## Alimenty - kiedy i w jakiej wysokości?

Alimenty to pieniądze, które płaci jeden z rodziców na rzecz dziecka. Mają one pokrywać koszty jego utrzymania i niejako, w wymiarze materialnym, rekompensować jego nieobecność. Oczywiście mogą być płacone dobrowolnie, na podstawie ugody zawartej między rodzicami. Jeśli jednak brak jest woli do polubownego rozstrzygnięcia tej kwestii, pozostaje droga sądowa. Aby ją rozpocząć, konieczny jest pozew. Pozew o alimenty składa się w sądzie rejonowym, w wydziale rodzinnym i dla nieletnich, właściwym dla miejsca zamieszkania dziecka. Pozew jest bezpłatny.

Treść pozwu nie musi być rozbudowana i napisana specjalistycznym językiem. Warto jednak dla ułatwienia, posłużyć się dostępnymi w Internecie wzorami. Jeśli obawiamy się pisać pozew samodzielnie, można skorzystać z pomocy oferowanej w Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, które działają w każdym powiecie w kraju.

Rodzic decydując się na rozpoczęcie sprawy o alimenty, musi określić wysokość dochodzonej kwoty, czyli ilość pieniędzy, jaką będzie chciał otrzymywać w imieniu dziecka co miesiąc. Oczywiście nie może podać astronomicznej sumy. O wysokości alimentów decyduje - obok miesięcznych wydatków ponoszonych na dziecko - również sytuacja materialna i zawodowa drugiego rodzica.



źródło: [www.pixabay.com](http://www.pixabay.com)

Do pozwu konieczne będzie dołączenie dokumentów, które potwierdzają to, co napisane zostało w pozwie. Mogą być to rachunki, paragony z zakupów, faktury za szkołę lub przedszkole.

Po złożeniu pozwu w sądzie otrzymamy zawiadomienie o terminie rozprawy. To na niej sąd zdecyduje ostatecznie o alimentach. Z wydanym wyrokiem możemy udać się do komornika, który pomoże w egzekucji alimentów, jeżeli ojciec dziecka w dalszym ciągu będzie odmawiać dobrowolnej zapłaty.

Co ważne, możliwość otrzymania alimentów dotyczy również kobiety w ciąży. Ojciec nienarodzonego dziecka ma obowiązek dostarczania środków na utrzymanie również przed urodzeniem dziecka przez okres trzech miesięcy, a z ważnych powodów, np. choroby matki lub dziecka, również dłużej.

## Fundusz alimentacyjny

Niestety zdarza się tak, że zobowiązany rodzic nie tylko nie chce płacić alimentów, ale również nie może, albo unika zapłaty. Gdy egzekucja należnych kwot okaże się niemożliwa, pewnym wyjściem może być wypłata alimentów z Funduszu Alimentacyjnego.

Fundusz Alimentacyjny jest formą pomocy dla dzieci, które nie otrzymują alimentów. Aby otrzymać świadczenie, należy złożyć wniosek. W przypadku niepełnoletnich dzieci wniosek będzie składać jego rodzic. Wniosek należy skierować do wójta/burmistrza/prezydenta miasta w miejscu zamieszkania dziecka. Składa się go więc w odpowiednim urzędzie gminy lub miasta.

## Zasiłki i pomoc materialna

Rodzic samotnie wychowujący dziecko może liczyć na pomoc finansową od państwa. Dodatek dla osób samotnie wychowujących dziecko nie jest niestety pomocą samoistną. Oznacza to, że jest on zależny od przyznania zasiłku rodzinnego. Przysługuje więc tylko w formie dopłaty lub mówiąc inaczej, zwiększenia zasiłku rodzinnego.

### To warto wiedzieć !

Prawo do otrzymania świadczenia jest uzależnione od spełnienia konkretnych warunków dotyczących: wysokości dochodu - nie może on przekraczać 725,00 zł netto na osobę w rodzinie, posiadania wyroku sądowego zasądzającego alimenty na rzecz dziecka oraz bezskuteczności egzekucji komorniczej.

Składając wniosek, rodzic jest zobowiązany do załączenia dokumentów potwierdzających sytuację rodzinną i finansową swojej rodziny.

Jeżeli więc jesteś rodzicem samotnie wychowującym dziecko i ze względu na wysokość otrzymywanych dochodów jesteś w gronie osób otrzymujących zasiłek rodzinny, będzie Ci również przysługiwał dodatek, o przyznanie którego możesz złożyć wniosek wraz z wnioskiem o zasiłek rodzinny.

**Zasiłek rodzinny od 1 listopada 2019 r. do 31 października 2020 roku wypłacany jest, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 674 zł lub 764 zł dla rodzin, których członkiem jest dziecko z orzeczoną niepełnosprawnością lub orzeczeniem o umiarkowanym, albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.**

Dodatek dla osób samotnie wychowujących dziecko obecnie wynosi **193 zł** na dziecko, jednak nie może on przekroczyć **386 zł na wszystkie dzieci**. Jeżeli dziecko jest niepełnosprawne, dodatek może być zwiększony o 80 zł, nie wyżej jednak niż do 160 zł na wszystkie dzieci. W praktyce oznacza to, że dodatek może być przyznany **maksymalnie na dwoje dzieci (2 x 193 = 386 zł)**. Jeżeli więc w rodzinie jest troje lub więcej dzieci, wysokość dodatku nie ulegnie zmianie.

Warto jednak pamiętać, że z tytułu wychowywania dzieci w rodzinie wielodzietnej, czyli takiej, w której jest ich więcej niż dwoje, przysługuje odrębny dodatek. Wynosi on 95 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego.

Aby otrzymać zasiłek, należy złożyć wniosek w urzędzie gminy lub miasta, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo w ośrodku pomocy społecznej.

## Przywileje dla osób samotnie wychowujących dzieci

Warto pamiętać również o innych przywilejach. **Osoba samotnie wychowująca dziecko** ma prawo korzystać z **preferencyjnej formy rozliczenia**, która pozwala jej uznać dziecko za członka rodziny i rozliczyć się łącznie z nim. Samotne wychowywanie dziecka może być również podstawą przywrócenia do pracy w przypadku zwolnień grupowych.

Bezrobotna matka samotnie wychowująca dziecko do 7 lat, może także w momencie podjęcia pracy liczyć na tzw. refundację kosztów opieki nad dzieckiem.

**Jako samotna matka czy ojciec, masz pierwszeństwo w przyjęciu dziecka do żłobka, przedszkola, świetlicy szkolnej.** Często również w takich placówkach, obowiązują dofinansowania do obiadów oraz zajęć pozalekcyjnych, warto więc poinformować o samotnym wychowywaniu dziecka.

*Publikacja opracowana w ramach działań z zakresu edukacji prawnej, prowadzonych przez Stowarzyszenie Sursum Corda w 2020r.*



## System nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego

działa w Polsce od 2016 roku i pozwala na dostęp do wybranych usług prawnych i poradniczych osobom, które ze względu na bariery finansowe mają takie możliwości ograniczone.

Zakres i zasady pomocy reguluje ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

Działające w każdym powiecie punkty nieodpłatnej pomocy od 2020 roku świadczą dodatkowo nieodpłatną mediację.

Aby skorzystać z darmowej pomocy należy się wcześniej zarejestrować. Możesz to zrobić telefonicznie w starostwie powiatowym lub urzędzie miasta (dotyczy dużych miast, na prawach powiatu). Numery telefonów znajdziesz na urzędowych stronach internetowych powyższych samorządów. Rejestracja elektroniczna przez stronę: [NP.MS.GOV.PL](http://NP.MS.GOV.PL)

### NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA



Możesz liczyć na

- informację o stanie prawnym lub obowiązkach i uprawnieniach
- wskazanie sposobów rozwiązania problemu prawnego
- sporządzenie projektu pisma (z wyłączeniem spraw w toczących się już postępowaniach), w tym o zwolnienie z kosztów sądowych lub o ustanowienie pełnomocnika
- poinformowanie o kosztach i ryzyku finansowym skierowania sprawy do sądu
- wsparcie w zakresie prowadzonej jednoosobowej działalności gospodarczej, jeśli nie zatrudniasz od roku innych osób
- nieodpłatną mediację
- informację o możliwościach innej, darmowej pomocy

### NIEODPŁATNE PORADNICTWO OBYWATELSKIE



Możesz liczyć na

- rozpoznanie problemu i udzielenie porady dostosowanej do indywidualnej sytuacji, zwłaszcza w sprawach zadłużenia, mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego
- poinformowanie o przysługujących uprawnieniach lub ciężących obowiązkach
- wsparcie w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, np. poprzez sporządzenie planu wyjścia z trudnej sytuacji oraz udzielenie pomocy w jego realizacji
- skierowanie do odpowiednich instytucji lub placówek nieodpłatnej pomocy
- nieodpłatną mediację

### NIEODPŁATNA MEDIACJA



Możesz liczyć na

- poinformowanie o możliwościach i korzyściach polubownych metod rozwiązywania sporów
- przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji
- przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie mediacji w sprawie karnej
- przeprowadzenie mediacji
- udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem
- MEDIACJA** jest dobrowolna, nieformalna i poufna, a mediator jest osobą bezstronną



WARUNKI SKORZYSTANIA  
Z NIEODPŁATNEJ POMOCY

Z nieodpłatnej pomocy skorzystać może **KAŻDA OSOBA FIZYCZNA, PO ZŁOŻENIU OŚWIADCZENIA**, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. **Obowiązuje rejestracja** na porady.



UDZIELANIE PORAD I MEDIACJI  
OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Pomoc jest udzielana co do zasady podczas osobistej wizyty w punkcie. **Osoby ze znaczną niepełnosprawnością mogą liczyć na pomoc zdalną, w domu lub przy użyciu środków wspomagających komunikację.**



AKTUALNE INFORMACJE  
O ZASADACH I ZAKRESIE POMOCY

[www.DarmowaPomocPrawna.ms.gov.pl](http://www.DarmowaPomocPrawna.ms.gov.pl)